

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **N. R.**, zastoupená Mgr. Zděnkou Havlíkovou, advokátkou se sídlem Guldenerova 28, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 7. 2014, č. j. 60 Az 6/2013 – 44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 5. 11. 2013, č. j. OAM-229/ZA-ZA15-K01-2013, žalovaný žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, která byla rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 7. 2014, č. j. 60 Az 6/2013 – 44, zamítnuta.

Krajský soud ve svém rozsudku rekapituloval obsah správního spisu, dle něhož žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany dne 7. 8. 2013 a dne 15. 8. 2013 s ní byl proveden pohovor. V jeho průběhu žalobkyně uvedla, že z Ukrajiny přijela v květnu 2012 na tzv. zelenou kartu. Její nyní již dospělé děti žijí na Ukrajině, kde mají své rodiny, a žalobkyně s nimi nemá nic společného. Její první manžel na Ukrajině spolupracoval s mafií

a doma spolu měli problémy, proto odjela v roce 1997 do ČR. V roce 2001 byla zadržena policií a bylo jí uloženo správní vyhoštění na 1 rok, žalobkyně ale z území ČR neodcestovala a požádala zde o azyl, který jí nebyl udělen. Po skončení azylového řízení byla v roce 2005 znovu zadržena policií a bylo jí uloženo správní vyhoštění na dobu 10 let. Žalobkyně získala fiktivní slovenský pas a nadále pobývala na území ČR. Posléze se seznámila se svým současným manželem (ukrajinský občan s trvalým pobytem v ČR, volyňský Čech). Jeho dcera ale nechtěla, aby byli spolu, a tak ji udala na policii, v důsledku čehož bylo žalobkyni uloženo vyhoštění na 3 roky. Žalobkyně proto v roce 2010 odjela na Ukrajinu, kam za ní přijel současný manžel a kde se téhož roku také vzali. Manželův zaměstnavatel v ČR zaslal žalobkyni dokumenty, na jejichž základě jí na českém konzulátu ve Lvově schválili zelenou kartu. V pasu měla vyznačeno vízum na 60 dní. Po příjezdu do ČR se hlásila ve společnosti, která ji pozvala, a poté na Ministerstvu vnitra, kde dne 25. 7. 2012 podala žádost o pobyt za účelem sloučení rodiny. Následně byla zadržena cizineckou policií, neboť jí ještě nevypršel rok z předcházejícího zákazu pobytu, za což jí byl soudem udělen trest vyhoštění na 5 let (trestní rozsudek není součástí správního spisu ani spisu krajského soudu - pozn. NSS). Žalobkyně dodala, že s tím nesouhlasí, protože nemá kam jít, a požádala proto o udělení mezinárodní ochrany. Tato žádost je již její druhou žádostí v pořadí. Poprvé žádala o udělení azylu kvůli svému prvnímu manželovi a taky kvůli dluhům, které způsobil jejich syn tím, že rozbil cizí auto. Půjčila si peníze a pak odjela do ČR, aby peníze vydělala. Se státními orgány ve vlasti nikdy potíže neměla a s politikou nemá nic společného. V případě návratu do země původu by se ohledně problémů s bývalým manželem nemohla obrátit na státní orgány, protože se u nich všechno kupuje a bývalý manžel má u policie známé. Při pobytu na Ukrajině od roku 2010 do roku 2012 však žádné potíže nezaznamenala.

Krajský soud dále konstatoval, že po provedeném přezkumu rozhodnutí žalovaného dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žalovaný dle krajského soudu interpretoval § 12 písm. a) a b) zákona o azylu v souladu se stávající judikaturou a odpovídajícím způsobem tato ustanovení aplikoval na zjištěný skutkový stav. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuváděla tvrzení, která by mohla svědčit jejímu nároku na udělení azylu, a pokud jde o obecné tvrzení žalobkyně obsažené v žalobě, dle něhož by mohla být pronásledována po svém návratu do země původu z důvodu, že ji před tím opustila, považoval je krajský soud za jednoznačně vyvrácené informacemi o zemi původu, které si žalovaný v průběhu správního řízení opatřil.

K tvrzení žalobkyně, že jsou v jejím případě dány závažné důvody pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, neboť má v ČR manžela a nemá možnost dosáhnout legalizace svého pobytu jinými prostředky, krajský soud poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, www.nssoud.cz, a poznamenal, že správní uvážení v otázce udělení azylu z humanitárních důvodů podléhá pouze omezenému soudnímu přezkumu. Krajský soud následně konstatoval, že v daném případě neshledal porušení žádných procesních ustanovení ze strany žalovaného.

Žalovaný se dle krajského soudu rovněž podrobně zabýval i možnými důsledky návratu žalobkyně do země původu, přičemž neshledal hrozbu nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Toto nebezpečí neshledal ani krajský soud v souvislosti s

pokračování

počínajícím válečným konfliktem, neboť žalobkyně v zemi původu nepobývala v oblastech, v nichž ozbrojený konflikt hrozil.

Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž namítala, že krajský soud i žalovaný nesprávně posoudili možnost udělení azylu z humanitárních důvodů, neboť nevzali v úvahu věk stěžovatelky, a dále skutečnost, že je žena a že se bude muset vrátit do válečné zóny, kde jí hrozí reálné nebezpečí újmy. Stěžovatelka dále zopakovala, že nemá jinou zákonnou možnost, jak zůstat v ČR se svým manželem, než udělení azylu z humanitárních důvodů. Stěžovatelka připustila, že sice může žít v jiné cizí zemi (např. v Polsku), ale pouze sama, neboť její manžel má zaměstnání v ČR a nepůjde do cizí země, kde neví, co by ho čekalo. Stěžovatelka přitom dle svých slov již není ve věku, kdy by mohla zůstat sama a bez prostředků. V této souvislosti je dle stěžovatelky nesprávný rovněž závěr krajského soudu, podle něhož stěžovatelce nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu §14a zákona o azylu. Závěrem stěžovatelka dodala, že je pracovitou a hodnou ženou, která není pro ČR žádným nebezpečím. Z uvedených důvodů stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu navrhla, aby rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření odkázal na správní spis, odůvodnění svého rozhodnutí a rozsudek krajského soudu, se kterým se plně ztotožnil. V souvislosti s neudělením humanitárního azylu žalovaný zopakoval, že touhu stěžovatelky žít s manželem v ČR, kde mají lepší zázemí než v zemi původu, nelze považovat za důvod hodný zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu. Žalovaný dále připomněl, že vzhledem k tomu, že v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelka neuváděla žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona o azylu, nebyla stěžovatelce v souladu se zákonem žádná z forem mezinárodní ochrany udělena. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotné právního postavení stěžovatele*.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publikované pod č. 2289/2011 Sb. NSS). V daném případě tak žalovaný učinil a dospěl k závěru, že tvrzení uváděná stěžovatelkou ani skutečnosti, které vyšly v průběhu řízení najevo, neodůvodňují udělení některé z forem mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu.

Stěžovatelka v daném ohledu namítá, že došlo k nesprávnému posouzení její žádosti z hlediska humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, resp. doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Neudělení ostatních forem mezinárodní ochrany stěžovatelka nezpochybňuje.

Ve věci Nejvyšší správní soud uvádí následující:

Pokud jde o námitku směřující proti neudělení humanitárního azylu, poukazuje Nejvyšší správní soud na ustálenou judikaturu, podle níž na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, a ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, oba dostupné na www.nssoud.cz). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, www.nssoud.cz).

Humanitární azyl lze udělit v případě hodném zvláštního zřetele a zpravidla nepřichází v úvahu tehdy, když tvrzení uvedená žadatelem o udělení mezinárodní ochrany je třeba zvažovat v rámci důvodů udělení azylu podle § 12 a § 13 zákona o azylu nebo důvodů udělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Smysl*

pokračování

institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

Stěžovatelka ovšem v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ani v dalším průběhu správního řízení neuvedla žádné mimořádné okolnosti, které by mohly být důvodem pro možné udělení humanitárního azylu. V kasační stížnosti pak stěžovatelka pouze v obecné rovině namítala, že krajský soud a stejně tak i žalovaný nesprávně posoudili možnost udělení azylu z humanitárních důvodů, neboť nevzali v úvahu její věk, a dále skutečnost, že je žena a že se bude muset vrátit do válečné zóny, kde jí hrozí reálné nebezpečí újmy. Stěžovatelka rovněž zdůraznila, že nemá jinou zákonnou možnost, jak zůstat v ČR se svým manželem, než udělení azylu z humanitárních důvodů.

Z rozhodnutí žalovaného přitom vyplývá, že se při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací stěžovatelky a přihlédl k jejímu věku a zdravotnímu stavu (strana 5 rozhodnutí žalovaného). Při zvažování, zda jsou v případě stěžovatelky dány důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, vycházel žalovaný ze zjištění, že stěžovatelka je dospělou plně právně odpovědnou osobu, která dle svého sdělení netrpí žádnými zdravotními potížemi (až ke kasační stížnosti stěžovatelka předložila lékařskou zprávu ze dne 4. 9. 2014 o obtížích s otékáním nohou). Ve vztahu k tvrzené existenci rodinných vazeb na území ČR žalovaný uvedl, že se nejedná o důvod pro udělení humanitárního azylu, a poukázal na to, že k legalizaci pobytu stěžovatelky na území ČR je třeba postupovat podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

Krajský soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného v této souvislosti uvedl, že neshledal porušení žádných procesních ustanovení při rozhodování žalovaného o možnosti udělení humanitárního azylu. Rozhodnutí žalovaného přitom krajský soud považoval za dostatečně odůvodněné a ztotožnil se s žalovaným v tom, že snahu stěžovatelky o pobyt s manželem v České republice, kde mají lepší zázemí než v zemi původu, lze jen stěží považovat za důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, který je specifický a dopadá na jiné životní situace cizinců. Pro řešení problémů žalobkyně lze naopak využít právních instrumentů upravených v zákoně o pobytu cizinců.

Z uvedeného vyplývá, že jak žalovaný, tak krajský soud se otázkou humanitárního azylu zabývali, přičemž Nejvyšší správní soud v jejich postupu neshledal zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatelky.

Pokud jde o námitku skutečného nebezpečí vážné újmy, jež by mělo hrozit stěžovateli v souvislosti s ozbrojeným konfliktem probíhajícím v současné době v některých oblastech na jihovýchodě Ukrajiny, Nejvyšší správní soud konstatuje, že ze správního spisu je zcela zřejmé, že stěžovatelka pochází ze západní části Ukrajiny, konkrétně z Ternopilské oblasti, a nebude tedy v případě svého návratu na Ukrajinu ohrožena vážnou újmou ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Po vydání žalobou napadeného rozhodnutí se tedy sice vyskytly významné nové skutečnosti týkající se stěžovatelčiny země původu, nikoliv však takové, které by svědčily ve prospěch její žádosti o mezinárodní ochranu. Zároveň je třeba zdůraznit, že ani žalovaný ani krajský soud ve svých rozhodnutích neuváděli, že by se stěžovatelka měla vystěhovat do třetí země, např. Polska. S takovým neexistujícím (a po pravdě řečeno nesmyslným) závěrem tedy stěžovatelka v kasační stížnosti polemizuje zbytečně. Žalovaný pouze v souvislosti s tvrzenou vážnou újmou (či snad pronásledováním), které mělo stěžovatelce hrozit ze strany jejího bývalého manžela, poukázal na její bezproblémový pobyt na Ukrajině v letech 2010 - 2012, na možnost vnitřního přesídlení v rámci Ukrajiny a na možnost obrátit se s žádostí o pomoc a ochranu na státní orgány (policii) v zemi původu. S těmito závěry přitom stěžovatelka v kasační stížnosti nepolemizuje.

Nad rámec věci lze uvést, že snahu stěžovatelky o zachování pobytu na území České republiky lze z lidského hlediska chápat, je však třeba přisvědčit závěrům žalovaného a krajského soudu, že situaci stěžovatelky nelze řešit na základě zákona o azylu. Bude-li stěžovatelka i nadále usilovat o společný život se svým manželem v ČR, je na ní, aby se po uplynutí doby vyhoštění pokusila získat některé z pobytových oprávnění dle zákona o pobytu cizinců. Nebude-li v této své snaze úspěšná, nezbyvá, než aby případný společný rodinný život se svým manželem realizovali ve své vlasti, tedy na Ukrajině.

S ohledem na uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a krajský soud se *prima facie* v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 11. prosince 2015

JUDr. Jakub Camrda

pokračování

5 Azs 149/2014 - 47

předseda senátu